Vuosi

2025

Johdanto

Suonenjokelaisten hyvinvoinnin edistämistyötä ohjaa laaja hyvinvointikertomus ja -suunnitelma 2025-2029, joka hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 23.2.2026. Hyvinvointikertomus- ja suunnitelma pitää sisällään lasten- ja nuorten sekä ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelmat, osallisuussuunnitelman, ehkäisevän päihdetyön suunnitelman ja turvallisuussuunnitelman. Kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä toteutetuista toimenpiteistä on raportoitava valtuustolle vuosittain (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 6 §).

Hyvinvoinnin vuosiraportti 2025 sisältää tiedot kuntalaisten hyvinvoinnin tilasta väestöryhmittäin ja hyvinvointisuunnitelman mukaisten mittareiden tiedot sekä johtopäätökset jatkosta. Raportissa ei esitetä hyvinvointisuunnitelman toimenpiteiden toteutumista vuonna 2025, koska suunnitelma toimenpiteiden osalta hyväksyttiin vasta vuoden 2026 puolella. Toimenpiteiden toteutumista raportoidaan ensimmäisen kerran vuoden 2026 vuosiraportin yhteydessä.

Vuosittaisessa raportoinnissa käytetään viimeisimpiä saatavilla olevia indikaattoritietoja, kaikki tiedot eivät päivity vuosittain. Tietolähteinä on käytetty mm. terveydenhuolon ja Kelan tilastoja. Lasten ja nuorten osalta tietoa on kerätty erityisesti kouluterveyskyselyn tuloksista. Työikäisten ja ikääntyneiden osalta on saatavilla vain vähän kuntakohtaista tietoa. Tästä syystä toimenpiteiden kohdentamiseen hyödynnetään myös maakuntatasoista tietoa, joka löytyy koottuna Pohjois-Savon hyvinvointialueen hyte-vuosiraportista (https://hyte.pshyvinvointialue.fi/suunta).

LAPSET

+

+ Alkoholin kokeilu on vähentynyt
+ Keskusteluyhteys vanhempiin koetaan parempana
+ Väkivallan kokemukset oman huoltajan taholta ovat vähentyneet
+ Fyysinen toimintakyky on kohentunut
+ Terveelliset ruokailutottumukset ovat edistyneet

-

- Osallisuuden kokemus koulussa ja harrastuksiin osallistuminen vähentynyt
- Yksinäisyyden kokemuksia hienoisesti enemmän
- Kiusaaminen lisääntynyt kiusattuna, kiusaajana ja aikuisten taholta koettuna kiusaamisena
- Säännöllisesti liikkuvien ja liikuntaa ohjatusti harrastavien määrä laskussa
- Kokemus vanhempien antamasta kannustuksesta ja tuesta laskussa

NUORET

+

+ Liikunta-aktiivisuus ja fyysinen toimintakyky lisääntyneet
+ Koululounaalle osallistuvien määrä lisääntynyt
+ Yksinäisyys vähentynyt
+ Elämään tyytyväisten osuus lisääntynyt
+ Ahdistuneisuutta kokevien määrä laskussa
+ Alkoholin käyttö ja kokeilut vähentyneet
+ Väkivallan kokemukset oman huoltajan taholta ovat vähentyneet

-

- Energiajuomien ja nikotiinituotteiden käyttö lisääntynyt
- Terveellisen ateriarytmin noudattaminen laskussa
- Säännöllinen harrastaminen (ohjattu ja itsenäinen) vähentynyt
- Koulu-uupumusta kokevien määrä lisääntynyt

TYÖIKÄISET

+

+ syrjäytymisriskissä olevien nuorten aikuisten määrä on vähentynyt
+ työkyvyttömyyseläkettä ja pitkäaikaisesti toimeentulotukea saavien määrä on laskussa
+ tapaturmien johdosta sairaalahoitoa vaativien määrä on laskussa

-

- äänestysaktiivisuus on laskenut
- mielenterveyteen liittyvä sairastavuus on nousussa
- pitkään työttömänä olleiden määrä nousussa

IKÄÄNTYNEET

+

+ kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot laskussa

-

- yli 65-vuotta täyttäneiden yksinasuvien määrä kasvussa
- päihdesairauksien vuoksi hoitoa tarvitsevien yli 65 -vuotiaiden osuus nousussa

Johtopäätökset

Lasten osalta myönteistä kehitystä on terveystottumuksissa ja turvallisuudessa: päihdekokeilut ovat vähentyneet, fyysinen toimintakyky ja ruokailutottumukset ovat parantuneet ja vuorovaikutus vanhempien kanssa koetaan toimivammaksi. Heikentymistä on nähtävissä osallisuuden, harrastamiseen osallistumisen, yksinäisyyden ja kiusaamisen kokemusten kohdalla. Nämä muodostavat riskitekijöitä lasten hyvinvoinnille.

Nuorten kohdalla myönteistä kehitystä on tapahtunut liikunta-aktiivisuuden, osallisuuden kokemuksen, mielen hyvinvoinnin ja alkoholin käytön osalta. Toisaalta taas energiajuomien ja nikotiinituotteiden käyttö on lisääntynyt, harrastaminen vähentynyt sekä koulu-uupumista ja kiusaamista kokevien määrä lisääntynyt. Nuorten kohdalla ennalta ehkäisevää ja yhteisöllisyyttä tukevaa toimintaa kannattaa jatkaa laajasti. Nouseviin ilmiöihin, kuten nikotiinituotteiden lisääntyneeseen käyttöön, pyritään tarttumaan varhaisessa vaiheessa.

Työikäisissä nuorten aikuisten kohdalla syrjäytymisriski on pienentynyt ja toimeentuloon ja työkykyyn liittyvät indikaattorit ovat kehittyneet myönteisesti. Haasteina näyttäytyvät työikäisten mielenhyvinvoinnin tilanne ja yhteisiin asioihin osallistumisen aste. Hyvinvointisuunnitelmassa on kohdennettuja toimenpiteitä erityisesti näihin.

Ikääntyneiden kohdalla toimintakyky on kaatumisten vähenemisen perusteella hieman kohentunut, toisaalta taas yksin asuminen ja päihteiden käytön lisääntyminen lisäävät huolta sosiaalisen osattomuuden lisääntymisestä.

Väestöryhmittäistä hyvinvoinnin kehitystä tarkasteltaessa huomataan, että kaikkien ikäryhmien kohdalla on sekä myönteisiä että huolestuttavia kehityssuuntia. Tämä vahvistaa hyvinvointisuunnitelman ajatusta ikäryhmille kohdennetuista tavoitteista ja toimenpiteistä. Vuosiraportin pohjalta hyvinvointisuunnitelmaan kirjattuja tavoitteita ja toimenpiteitä voidaan edelleen pitää hyvin kohdennettuina. Erityisesti on tärkeää vahvistaa sosiaalisen osallisuuden, mielenhyvinvoinnin ja yhteisöllisyyden toimenpiteitä kaikissa ikäryhmissä.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa eli HYTE-kerroin on kannustin, jonka kautta kuntia palkitaan niiden tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyöstä. HYTE-kertoimeen vaikuttavat indikaattorit mittaavat laajasti kunnan hyvinvoinnin tilaa sekä prosessien että tulosten näkökulmasta. Suonenjoen HYTE-kerroin on ollut nousussa vuodesta 2020 alkaen. Vuoden 2025 osalta Suonenjoki sijoittui kuntien vertailussa sijalle 26, kun se vuonna 2024 oli sijalla 219. Tämä kertoo kaupungissa tehdystä hyvästä, laajasta ja sitoutuneesta hyvinvointityöstä.

SUONENJOKI

KUNTA MÄRKEMÄ

Vuosi: 2025

Vertailukunta: Useita valintoja

OSALLISUUDEN JA YHTEISÖLLISYYDEN VAHVISTAMINEN

Mahdollisuus vaikuttaa kunnan päätöksentekoon ja luottamus päättäjiin lisääntyy

Tavoitteen toteuttamiseksi on hyvinvointisuunnitelmassa määritellyt toimenpiteet ja vastuutahot. Toimenpiteiden toteutumista arvioidaan ensimmäisen kerraan vuoden 2026 vuosiraportissa.

Kuntalaisten luottamus asuinseudun tulevaisuuteen lisääntyy

Tavoitteen toteuttamiseksi on hyvinvointisuunnitelmassa määritellyt toimenpiteet ja vastuutahot. Toimenpiteiden toteutumista arvioidaan ensimmäisen kerraan vuoden 2026 vuosiraportissa.

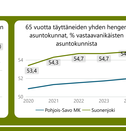

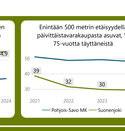

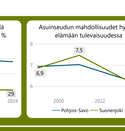

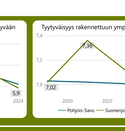

Nuorten syrjäytymisen ehkäiseminen

Tavoitteen toteuttamiseksi on hyvinvointisuunnitelmassa määritellyt toimenpiteet ja vastuutahot. Toimenpiteiden toteutumista arvioidaan ensimmäisen kerraan vuoden 2026 vuosiraportissa.

Lasten ja nuorten yksinäisyys väheneee

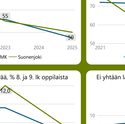

Tavoitteen toteuttamiseksi on hyvinvointisuunnitelmassa määritellyt toimenpiteet ja vastuutahot. Toimenpiteiden toteutumista arvioidaan ensimmäisen kerraan vuoden 2026 vuosiraportissa.

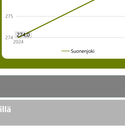

MIELENTERVEYSTAITOJEN VAHVISTUMINEN

Uupumiseen ja ahdistuksen kokemusten väheneminen erityisesti yläkoulu- ja lukioikäisillä

Tavoitteen toteuttamiseksi on hyvinvointisuunnitelmassa määritellyt toimenpiteet ja vastuutahot. Toimenpiteiden toteutumista arvioidaan ensimmäisen kerraan vuoden 2026 vuosiraportissa.

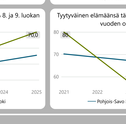

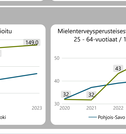

Työikäisten mielenterveyden edistäminen

Tavoitteen toteuttamiseksi on hyvinvointisuunnitelmassa määritellyt toimenpiteet ja vastuutahot. Toimenpiteiden toteutumista arvioidaan ensimmäisen kerraan vuoden 2026 vuosiraportissa.

RIIPPUVUUKSIEN EHKÄISY

Päihteiden käytön väheneminen

Tavoitteen toteuttamiseksi on hyvinvointisuunnitelmassa määritellyt toimenpiteet ja vastuutahot. Toimenpiteiden toteutumista arvioidaan ensimmäisen kerraan vuoden 2026 vuosiraportissa.

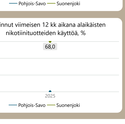

TAPATURMIEN JA VÄKIVALLAN EHKÄISEMINEN

Koulukiusaaminen vähenee

Tavoitteen toteuttamiseksi on hyvinvointisuunnitelmassa määritellyt toimenpiteet ja vastuutahot. Toimenpiteiden toteutumista arvioidaan ensimmäisen kerraan vuoden 2026 vuosiraportissa.

Tavoitteen toteuttamiseksi on hyvinvointisuunnitelmassa määritellyt toimenpiteet ja vastuutahot. Toimenpiteiden toteutumista arvioidaan ensimmäisen kerraan vuoden 2026 vuosiraportissa.

Ikääntyneiden kaatumiset vähenevät

Tavoitteen toteuttamiseksi on hyvinvointisuunnitelmassa määritellyt toimenpiteet ja vastuutahot. Toimenpiteiden toteutumista arvioidaan ensimmäisen kerraan vuoden 2026 vuosiraportissa.

Lähisuhdeväkivalta ja vanhempien lapsiin kohdistama väkivalta vähenee

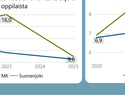

Tavoitteen toteuttamiseksi on hyvinvointisuunnitelmassa määritellyt toimenpiteet ja vastuutahot. Toimenpiteiden toteutumista arvioidaan ensimmäisen kerraan vuoden 2026 vuosiraportissa.

SUONENJOKI

KUNTA MÄRISEMIN

Vuosi: 2025

Vertailukunta: Useita valintoja

HYVINVOINTIA JA TERVEYTTÄ EDISTÄVÄT ELINTAVAT

Yläkoulu- ja lukioikäisten liikkuminen lisääntyy

Tavoitteen toteuttamiseksi on hyvinvointisuunnitelmassa määritelty toimenpiteet ja vastuutahot. Toimenpiteiden toteutumista arvioidaan ensimmäisen kerraan vuoden 2026 vuosiraportissa.

Lapset ja nuoret omaksuvat terveelliset ruokailutottumukset ja ylläpitävät niitä

Tavoitteen toteuttamiseksi on hyvinvointisuunnitelmassa määritelty toimenpiteet ja vastuutahot. Toimenpiteiden toteutumista arvioidaan ensimmäisen kerraan vuoden 2026 vuosiraportissa.

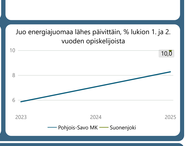

Työikäisten hyvinvoinnin kokemus lisääntyy

Tavoitteen toteuttamiseksi on hyvinvointisuunnitelmassa määritelty toimenpiteet ja vastuutahot. Toimenpiteiden toteutumista arvioidaan ensimmäisen kerraan vuoden 2026 vuosiraportissa.

VANHEMMUUS VAHVISTUU

Vanhemmuustaidot vahvistuvat

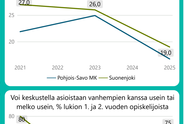

Tavoitteen toteuttamiseksi on hyvinvointisuunnitelmassa määritelty toimenpiteet ja vastuutahot. Toimenpiteiden toteutumista arvioidaan ensimmäisen kerraan vuoden 2026 vuosiraportissa.

Tavoitteen toteuttamiseksi on hyvinvointisuunnitelmassa määritelty toimenpiteet ja vastuutahot. Toimenpiteiden toteutumista arvioidaan ensimmäisen kerraan vuoden 2026 vuosiraportissa.

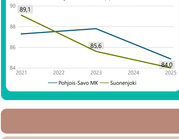

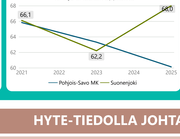

HYTE-TIEDOLLA JOHTAMINEN JA RAKENTEET

HYTE-KERROIN

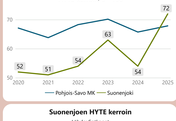

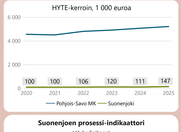

Tavoitteen toteuttamiseksi on hyvinvointisuunnitelmassa määritelty toimenpiteet ja vastuutahot. Toimenpiteiden toteutumista arvioidaan ensimmäisen kerraan vuoden 2026 vuosiraportissa.

Suonenjoen HYTE kerroin

Lähde: Sotkanet

Vuosi	Oman kunnan pisteet	Pisteiden vuosimuutos	Oman kunnan sijoitus
2025	72/100	18	26
2024	54/100	-9	219
2023	63/100	9	138

Suonenjoen tulosindikaattori

Lähde: Sotkanet

Vuosi	Oman kunnan pisteet	Pisteiden vuosimuutos	Oman kunnan sijoitus
2025	56/100	17	81
2024	39/100	-30	265
2023	69/100	10	15

Suonenjoen prosessi-indikaattori

Lähde: Sotkanet

Vuosi	Oman kunnan pisteet	Pisteiden vuosimuutos	Oman kunnan sijoitus
2025	88/100	20	25
2024	68/100	11	187
2023	57/100	7	215

Tulosindikaattorit

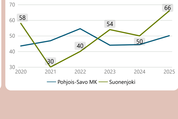

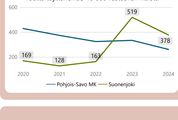

Prosessi-indikaattorit

Oman kunnan tilanne (100=toteutuu, 0=ei toteudu)

Valtuustolle raportoidaan vuosittain väestön elintavoista ja niissä tapahtuneista muutoksista

2020	2021	2022	2023	2024	2025
0	0	0	100	100	100

Pohjois-Savon uusin tulos on 100.00

Kunnan talouseurvossa ja talousuunnitelmassa määritellään talousseurvoudelle mittarit, joilla seurataan väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden toteutumista

2020	2021	2022	2023	2024	2025
100	100	100	100	100	100

Pohjois-Savon uusin tulos on 98.98

Kunnan tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa arvioidaan valtuustokauittain kunnan hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen

2020	2021	2022	2023	2024	2025
0	0	0	0	0	100

Pohjois-Savon uusin tulos on 96.46

Kunnassa toimi erikseen nimetty asiantuntija, suunnittelu tai vastaava, joka koordinoi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä

2020	2021	2022	2023	2024	2025
100	100	100	100	100	100

Pohjois-Savon uusin tulos on 100.00

Kunnan palveluiden suunnittelussa ja kehittämisessä hyödynnetään asukasraateja ja foorumeja

2020	2021	2022	2023	2024	2025
0	0	0	0	0	100

Pohjois-Savon uusin tulos on 90.38

Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta raportoidaan vuosittain kunnan hyvinvointikertomuksessa tai vastaavassa kertomuksessa

2020	2021	2022	2023	2024	2025
0	0	100	100	100	100

Pohjois-Savon uusin tulos on 94.76

Kunta kutsuu säännöllisesti koolle liikuntaseurojen ja yhdistysten yhteiskokouksen

2020	2021	2022	2023	2024	2025
100	100	100	100	100	100

Pohjois-Savon uusin tulos on 98.88

Kunnassa järjestetään kohdennettuja liikkumisryhmiä liikuntaseuratoiminnan ulkopuolella oleville lapsille ja nuorille

2020	2021	2022	2023	2024	2025
100	100	0	0	100	100

Pohjois-Savon uusin tulos on 100.00

Liikunnan edistämisestä vastaavat viranhaltijat osallistuvat toimielinten vaikutusten ennakkoarviointiin

2020	2021	2022	2023	2024	2025
0	0	0	0	100	100

Pohjois-Savon uusin tulos on 92.95

Kunnassa toimii liikunnan edistämistä käsittelevä poikkihallinnollinen työryhmä

2020	2021	2022	2023	2024	2025
100	100	100	100	100	100

Pohjois-Savon uusin tulos on 97.12

Kunta madaltaa kulttuuriin osallistumisen kynnystä - TEA, pistemäärä

2020	2021	2022	2023	2024	2025
100	0	0	0	0	100

Pohjois-Savon uusin tulos on 64.98

Indikaattori ilmaise pistemäärän, joka on oppilasmäärällä painotettu prosenttiosuus kunnan kouluista.

Kouluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä kouluyhteisön hyvinvoinnin edistämisen tarkastus

2020	2021	2022	2023	2024
24	32	32	15	15

Pohjois-Savon uusin tulos on 96.25

Oppilaiden poissaoloujen kokonaismäärää seurataan koko koulussa

2020	2021	2022	2023	2024
96	100	100	100	100

Pohjois-Savon uusin tulos on 88.44

Koulussa on pitkät liikuntavälitunnit

2020	2021	2022	2023	2024
96	100	100	100	100

Pohjois-Savon uusin tulos on 79.81

Koulussa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan kouluruokailusuosituista koululounaan ja välipalojen järjestämisessä

2020	2021	2022	2023	2024
35	16	16	5	5

Pohjois-Savon uusin tulos on 3.28